

Sygn. akt. IV Ka 195/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy
w składzie:

Przewodniczący SSO Wiesław Juchacz

Sędziowie SO Adam Sygit

SO Piotr Kupcewicz - sprawozdawca

Protokolant sekr. sądowy Dominika Marcinkowska

przy udziale Andrzeja Chmieleckiego Prokuratora Prokuratury Okręgowej
w Bydgoszczy

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2014 roku

sprawy **H. M.**

oskarżonego z art. 286§1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Inowrocławiu – VIII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w Mogilnie

z dnia 20 grudnia 2013 roku sygn. akt VIII K 15/13,

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchyła rozstrzygnięcie w przedmiocie obowiązku naprawienia szkody (pkt 5); w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy; wymierza oskarżonemu opłatę w wysokości 700,00 (siedemset) złotych za II instancję i obciąża go pozostałymi kosztami procesu za postępowanie odwoławcze.

sygn. akt IV Ka 195/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2013 roku, wydanym w sprawie sygn. akt VIII K 15/13, Sąd Rejonowy w Inowrocławiu, VIII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w Mogilnie, uznał oskarżonego H. M. za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu polegającego na tym, że w dniu 27 kwietnia 2011 roku w miejscowości P., gm. M., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził Prezesa Zarządu f-my (...) Sp. z o.o. M. G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że po uprzednim wprowadzeniu w.wym. w błąd co do możliwości realizacji transakcji i istotnych okoliczności dotyczących przedmiotu sprzedaży, tj. własności koparki gąsienicowej (...) poprzez zatajenie faktu, iż przedmiotowa koparka jest składnikiem f-my (...) S.C.M. M.H. M. oraz, iż jest ona leasingowana przez (...) Fundusz (...), zawarł jako firma Usługi (...) umowę kupna – sprzedaży przedmiotowej maszyny do robót naziemnych z f-mą (...) Sp. z o.o. oraz pobrał kwotę 36.000 złotych tytułem zaliczki, a następnie nie wywiązał się z warunków umowy nie przekazując przedmiotu transakcji oraz nie zwrócił pobranej kwoty zaliczki, czym spowodował straty w kwocie 36.000 złotych na szkodę firmy (...) Sp. z o.o., tj. przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu skazał go na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie – na podstawie przepisów art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił, ustalając okres próby na 3 lata i w okresie tym – na podstawie art. 73

§ 1 k.k. – oddał oskarżonego pod dozór kuratora; na podstawie art. 33 § 1 i 2 k.k. wymierzył oskarżonemu grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych, przyjmując wartość jednej stawki na kwotę 20 złotych; na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody poprzez zobowiązanie oskarżonego do zapłaty na rzecz pokrzywdzonego firmy (...) Sp. z o.o.(dawniej (...) Sp. z o.o.) kwoty 13.354,81 złotych; na podstawie art. 627 k.p.k. i art. 2 ust 1 pkt 2 i art. 3 ust 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych wymierzył oskarżonemu opłatę w kwocie 700 złotych i zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe oraz zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego M. G.kwotę 3.500 złotych tytułem ustanowionego w sprawie pełnomocnictwa.

Apelację od wyroku złożył oskarżony. Zarzucił w niej:

a. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść wyroku, tzn. naruszenie art. 415 § 5 k.p.k. poprzez nałożenie na oskarżonego środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody (pkt 5 wyroku) w sytuacji, gdy nałożenie tego obowiązku było niedopuszczalne, gdyż o roszczeniu pokrzywdzonego prawomocnie orzeczono w innym postępowaniu,

b. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść wyroku, tzn:

- niewskazanie podstaw prawnych zasądzenia na rzecz pokrzywdzonej spółki kosztów zastępstwa procesowego,
- naruszenie § 14 ust 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jednolity: Dz. U. 2013, poz. 461) i zasądzenie na rzecz oskarżyciela posiłkowego zawyżonych kosztów zastępstwa procesowego (pkt 6 wyroku).

Oskarżony wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez: uchylenie pkt 5 wyroku Sądu Rejonowego i odpowiednie obniżenie kosztów zastępstwa procesowego zasądzonych na rzecz oskarżyciela posiłkowego w pkt 6 zaskarżonego wyroku,
2. orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja oskarżonego jest częściowo zasadna i prowadzić musiała do częściowej zmiany zaskarżonego wyroku.

Zasadnie oskarżony zarzucił sądowi meriti, iż orzekając wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody na podstawie art. 46 § 1 k.k., naruszył przepis art. 415 § 5 k.p.k. i w tym zakresie zasadny jest zarzut naruszenia przepisów postępowania (art. 438 pkt 2 k.p.k.). Przepis art. 415 § 5 k.p.k. zdanie drugie stanowi, że nawiązki na rzecz pokrzywdzonego, obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę nie orzeka się, jeżeli roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono. Wynikający z tej klauzuli zakaz odnosi się do każdego określonego w ustawie przypadku prawno-karnego obowiązku naprawienia szkody - art. 36 § 2, art. 46-47, art. 63 § 3, art. 72 § 2, art. 212 § 3, art. 216 § 4, art. 290 § 2 k.k., czy też zobowiązania do naprawienia szkody przy warunkowym zawieszeniu wykonania kary (SN V KK 149/09, Prok. i Pr. 2010, nr 1-2, poz. 17; SN V KK 252/10, BPK SN2010, nr 6, poz. 1.2.11; SN III KK 305/10, BPK SN2010, nr 6, poz. 1.2.5; SA w KatowicachII AKa 17/12, KZS 2012, z. 7-8, poz. 107; P. Gensikowski, Klauzula zakazująca kumulacji w procesie karnym rozstrzygnięć o charakterze kompensacyjnym (art. 415 § 1 zd. 2 KPK) - zagadnienia wybrane, Iustitia2010, nr 1, s. 27-31). W realiach niniejszej sprawy klauzula ta miała zastosowanie. Już sąd I instancji wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że pokrzywdzony wystąpił na drogę prawną w sprawie szkody, jaką oskarżony mu wyrządził czynem mu przypisanym. Z akt sprawy VIII GNC 4368/11 (z którymi Sąd Okręgowy zapoznał się na rozprawie odwoławczej) wynika zaś, że w dniu 2 sierpnia 2011 roku, Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wydał prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym nakazał, by oskarżony zapłacił pokrzywdzonej spółce (...)kwotę 36.000 złotych z odsetkami w wysokości ustawowej, będącą zaliczką, jaką pokrzywdzony przekazał oskarżonemu w przedmiotowej sprawie. W tej sytuacji nie było dopuszczalne ponowne orzekanie o roszczeniu w procesie karnym, o którym wcześniej już prawomocnie orzeczono. W konsekwencji

należało zmienić zaskarżony wyrok uchylając rozstrzygnięcie w przedmiocie obowiązku naprawienia szkody (pkt 5 zaskarżonego wyroku).

Niezasadne są natomiast pozostałe zarzuty sformułowane w apelacji oskarżonego. Zgodnie z art. 627 k.p.k. w sprawach z oskarżenia publicznego sąd zasądza od skazanego koszty sądowe na rzecz Skarbu Państwa oraz wydatki na rzecz oskarżyciela posiłkowego. Treść przytoczonego wyżej przepisu jest jednoznaczna i wskazuje, że w wypadku skazania oskarżycielowi posiłkowemu przysługuje zwrot "uzasadnionych wydatków", w tym - jak w niniejszej sprawie - zwrot kosztów ustanowienia w sprawie jednego pełnomocnika (art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k.). Nie ulega żadnej wątpliwości, że oskarżycielowi posiłkowemu przysługuje prawo udziału w postępowaniu sądowym w charakterze strony i może też korzystać z pomocy pełnomocnika, a zatem wydatki z tytułu udziału w sprawie pełnomocnika należą w myśl cytowanego wyżej przepisu do uzasadnionych wydatków strony, która go ustanowiła. Skoro przepis art. 627 k.p.k. stanowi, że od skazanego w sprawach z oskarżenia publicznego sąd zasądza wydatki na rzecz oskarżyciela posiłkowego, to należy przyjąć, że chodzi o wydatki rzeczywiście poniesione, jeżeli mieszczą się one w granicy przewidzianej w stawkach dla takich wydatków, a więc między stawką minimalną, a maksymalną określoną przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 czerwca 1992 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w postępowaniu przed organami wymiaru sprawiedliwości. Dopiero jeśli strona, w tym oskarżyciel posiłkowy, wysokości tych kosztów nie jest w stanie lub nie chce udokumentować, to wysokość kosztów ustala się w oparciu o zasadę § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, która stanowi, że podstawę zasądzenia opłaty za czynności adwokackie z tytułu zastępstwa prawnego stanowią stawki minimalne określone stosownymi przepisami (postanowienia SA w Katowicach z dnia 5 czerwca 2009 r., II AKa 61/09, KZS 2009/9/100, z dnia 22 czerwca 2011 r. II AKz 393/11, podobnie postanowienie Sąd Apelacyjny w Białymstoku w postanowieniu z dnia 2 marca 2011r., II AKZ 46/11, OSAB 2011, Nr 1, poz. 61).

Przenosząc te uwagi na grunt przedmiotowej sprawy należy skonstatować, że w pkt 6 zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy wskazał, jako podstawę prawną swego rozstrzygnięcia, również dotyczącego zasądzenia na rzecz oskarżyciela posiłkowego kosztów ustanowienia pełnomocnika, przepis art. 627 k.p.k. Nie było natomiast potrzeby wskazywania podstawy prawnej ustalenia wysokości tych kosztów, skoro ta kwota wynika z wniosku, sformułowanego przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego (k. 396), w którym pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wskazał kwotę 3500 złotych, jako poniesioną przez oskarżyciela posiłkowego w związku z udzieleniem mu pełnomocnictwa. Kwota ta – mając na względzie dodatkowo ilość rozpraw, w których brał udział pełnomocnik – mieści się w granicach, jakie wyznacza przepis § 2 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, (stawka minimalna określona w § 14 ust 1 pkt 3 i § 16 rozporządzenia - sześciokrotna stawka minimalna), nie ma też żadnych podstaw by kwestionować wynikający z treści zestawienia kosztów fakt, iż oskarżyciel posiłkowy właśnie takie koszty udzielenia pełnomocnictwa poniósł. Nie było więc żadnych powodów, by podstawą ustalenia wysokości zasądzonych na rzecz oskarżyciela posiłkowego kosztów zastępstwa procesowego były przepisy wskazanego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, jak tego domaga się w apelacji oskarżony, skoro ta kwota wynikała z prawidłowo przedstawionego przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego zestawienia poniesionych przez oskarżyciela posiłkowego kosztów.

Mając na uwadze przytoczoną wyżej argumentację, przy braku okoliczności, które należy brać pod uwagę z urzędu (art. 439 k.p.k. i art. 440 k.p.k.), sąd zmienił zaskarżony wyrok w zakresie wyżej wskazanym, zaś w pozostałej części jako trafny utrzymał go w mocy (art. 437 § 1 i 2 k.p.k.).

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. i art. 2 ust 1 pkt 4 i art. 3 ust 1 w zw. z art. 8 ustawy o opłatach w sprawach karnych